

31. *Quæ ad veram contritionem sint imprimis necessaria.*

Ex iis igitur colligi poterunt, quæ ad veram contritionem maximè sunt necessaria, de quibus fidelem populum accuratè oportebit docere, ut quisque intelligat, qua ratione comparare eam possit; regulamque habeat qua dijudicet quantum absit ab ejus virtutis perfectione. Primum enim necesse est, peccata omnia, quæ admisimus, odisse, & dolere, ne, si quædam tantùm doleamus, ficta & simulata, neque salutaris Pœnitentia à nobis suscipiatur. Nam, ut à Sancto Jacobo Apostolo dictum est: *a Quicumque totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus.*

Alterum est, ut ipsa contritio confitendi & satisfaciendi voluntatem conjunctam habeat, de quibus postea suo loco agetur. Tertium est, ut pœnitens vitæ emendandæ certam & stabilem cogitationem suscipiat. Hoc verò Propheta his verbis apertè nos docuit: *b Si impius egerit Pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est; & custodierit omnia præcepta mea, & fecerit judicium & justitiam, vita vivet, & non morietur; omnium iniquitatum ejus, quas operatus est, non recordabor: & paulò post; c Cum averterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, & fecerit judicium & justitiam, ipse animam suam vivificavit: ac paucis interjectis: d Convertimini, inquit, & agite Pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas: projicite à vobis omnes prævaricationes vestras, in quibus prævaricati estis, & facite vobis cor novum & spiritum novum. Idem etiam Christus Dominus e mulieri, quæ in adultério deprehensa est, præscripsit: *Vade, inquit, & jam amplius noli peccare.* Item paralytico illi, quem ad probaticam piscinam curaverat, *f Ecce, ait, sanus factus es, jam noli peccare.**

32. *Dolorem præteritæ culpæ, & cavendæ in posterum propositum contritioni necessarium esse ostenditur.*

Sed natura quoque ipsa & ratio (1) plenè ostendunt, duo illa ad contritionem imprimis esse necessaria, dolorem scilicet peccati admissi & propositum, cautionemque, ne quid hujusmodi in posterum committatur. Nam qui amico reconciliari velit, quem injuria aliqua affecerit, & doleat oportet, quod in eum injuriosus & contumeliosus fuerit; & diligenter reliquo tempore providet,

(1) Plenè, Edit. Pat. planè.

deat, ne qua in re amicitiam lasisse videatur. Quæ duo obedientiam adjunctam habeant, necesse est: hominem enim legi sive naturali & divinæ, sive humanæ quibus subjectus est, parere convenit. Quare, si quid pœnitens alteri per vim aut per fraudem abstulit, restituat oportet: itemque alicujus aut commodi, aut officii compensatione illi satisfaciat, cujus dignitatem, aut vitam dicto factove violavit. Tritum enim est omnium sermone, quod apud Sanctum Augustinum legimus: *Non remittitur peccatum, nisi restituatur ablatum.*

33. *Indulgendum est aliis, si nobis volumus indulgeri.*

Neque verò inter cætera, quæ ad contritionem maximè pertinent, minùs diligenter & necessariò curandum est, ut quidquid injuriarum ab altero acceperis, id totum remittatur ac condonetur. Ita enim Dominus & Salvator noster monet atque denuntiat: *a Si dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater vester cælestis delicta vestra: si autem non dimiseritis hominibus, nec Pater vester dimittet vobis peccata vestra.* Hæc sunt, quæ fidelibus in contritione observanda sunt: cætera, quæ ad hanc rem à Pastoribus colligi facile poterunt, efficient quidem, ut in suo genere contritio sit magis perfecta & absoluta; verùm adeo necessaria existimanda non sunt, ut sine his veræ & salutaris Pœnitentiæ ratio constare non possit.

34. *Quæ sit contritionis vis & utilitas.*

Sed quoniam non satis esse Pastoribus debet, si ea doceant, quæ ad salutem videntur pertinere, nisi etiam omni cura & industria laborent, ut fideles ad eam ipsam rationem, quæ illis præscripta est, vitam actionesque suas dirigant; vehementer proderit contritionis vim & utilitatem sæpiùs proponere. Nam, cum pleraque alia pietatis studio, *b* veluti beneficentia in pauperes, jejunia, preces & alia id genus sancta & honesta opera, hominum culpa, à quibus proficiscuntur, à Deo interdum repudientur; ipsa certè contritio numquam illi grata & accepta esse non potest. Nam inquit Propheta, *c Cor contritum & humiliatum Deus non despiciet.*

Quin etiam statim ut eam mentibus nostris concepimus, peccatorum remissionem nobis à Deo tribui, alio loco ejusdem Prophetæ verba illa declarant: *d Dixi, confitebor adversum me injustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.* Atque ejus rei figuram in e decem leprosis animadvertimus, qui à Salvatore nostro ad Sacerdotes misit, antequam ad illos pervenirent, à lepra liberati sunt. Ex quo licet cognoscere, veræ con-

S. August. ep. 14. ad Macedon. & habetur 14. q. 6. c. 1. & in 6. de Reg. Juris, c. Peccatorum 1.

Quarta,

a Matth. 6. 15. & 18

33.

Marci 11. 25.
Eccles. 23.
Luca 11.

Prima utilitas est, quod sit certissima peccatorum medicina.

b Prov. 15. 8.
Isai. 27. 28. 51. 8.

c Psalm. 50. 19.

Alteri utilitas est, quod sit fa illis, expedita & mox animæ agrotantis medicina.

d Psalm. 31. 31.

e Luca 17. 14.
Cenc Trid. sess. 14. c. 4.

Primum ficta est pœnitentia, in qua de quibusdam peccatis tantùm dolemus.

a Jacob. 2. 10.

Secundum, Conc. Trid. sess. 16. cap. 4.
Tertium,

b Ezech. 18. 21. 22.

c Ibidem 27.

d Ibidem 30.

e Joan. 8. 11.

f Joan. 5. 14.

tritionis (de qua supra dictum est) eam vim esse, ut illius beneficio omnium delictorum veniam statim à Domino impetremus.

35. *Quæ ratione ad perfectionem Contritionis veniatur.*

Plurimum etiam valebit ad fidelium mentis excitandas, si Pastores rationem aliquam tradiderint, qua se quisque ad Contritionem exercere possit. Monere autem oportet, ut omnes conscientiam suam frequenter excutientes videant, num, quæ à Deo, sive Ecclesiasticis sanctionibus præcepta sunt, servaverint. Quòd si quis alicujus sceleris reum se esse cognoverit, statim se ipsum accuset, supplexque à Domino veniam exposcat, spatium tum confitendi, tum satisfaciendi sibi dari postulet, in primisque divinæ gratiæ præsidio se adjuvari petat, ne in posterum eadem illa peccata admittat, quæ admisisse vehementer poenitet. Curandum enim præterea Pastoribus, ut in peccata summum fidelium odium concitetur; tum quia summa est illorum fœditas & turpitudine; tum quia gravissima damna & calamitates nobis afferunt. Nam à Dei benevolentiam, à quo maxima bona accepimus, longeque majora expectare & consequi licebat, à nobis abalienat, & summorum dolorum cruciatibus perpetuò afficiendos sempiternæ morti nos addicit. Hactenus de Contritione; nunc ad Confessionem quæ est altera Poenitentiae pars, veniamus.

36. *Quæ sit Confessionis præstantia, quamque fuerit ad Christianam salutem necessaria ejus institutio.*

Quantum verò curæ & diligentiae in ea explicanda ponere Pastores debeant, ex eo facile intelligitur, quod omnibus ferè piis persuasum est, quidquid hoc tempore sanctitatis, pietatis & religionis in Ecclesia summo Dei beneficio conservatum est, id magna ex parte Confessionis tribuendum esse, ut nulli mirandum sit, humani generis hostem, cum fidem Catholicam funditus evertere (1) cogitat, per ministros impietatis suæ & satellites hanc veluti Christianæ virtutis arcem totis viribus oppugnare conatum esse. Primum itaque docendum est, Confessionis institutionem nobis summoperè utilem atque adeo necessariam fuisse. Ut enim hoc concedamus, Contritione peccata deleri, quis ignorat illam adeo vehementem, acrem & intensam esse oportere, ut doloris acerbitas cum scelerum magnitudine æquari conferrique possit? At quoniam pauci admodum ad hunc gradum per-

(1) Cogitat) Edit. Pat. cogitaret; quod magis aridet.

pervenirent, fiebat etiam, ut à paucissimis hac via peccatorum venia speranda esset. Quare necesse fuit, ut clementissimus Dominus faciliore ratione communi hominum saluti consuleret. Quod quidem admirabili consilio efficit, a cum claves regni cœlestis Ecclesiæ tradidit.

37. *Confessio Contritionem perficit.*

Etenim ex fidei Catholicæ doctrina omnibus credendum & constanter affirmandum est; si quis ita animo affectus sit, ut peccata admissa doleat, simulque in posterum non peccare constituat; etsi hujusmodi dolore non afficiatur, quid ad impetrandam veniam satis esse possit; ei tamen, cum peccata Sacerdoti ritè confessus fuerit, vi clavium scelera omnia remitti ac condonari; ut merito à sanctissimis viris Patribus nostris celebratum sit, Ecclesiæ clavibus aditum in cœlum aperiri; de quo nemini dubitare fas est, cum à Concilio Florentino decretum legamus, Poenitentiae effectum esse absolutionem à peccatis.

Verum ex eo præterea licet cognoscere, quantam afferat Confessio utilitatem, quòd iis, quorum est corrupta vitæ consuetudo, nihil tam prodesse ad mores emendandos experimur quam si interdum occultas animi sui cogitationes, facta dictaque omnia prudenti & fideli amico patefaciant, qui eos opera & consilio juvare existimandum est, iis, qui scelerum conscientia agitantur, ut Sacerdoti tamquam Christi Domini Vicario, cui perpetui silentii severissima lex proposita est, animæ suæ morbos & vulnera aperiant: statim enim parata sibi medicamenta inveniet, quæ non solum præsentis ægritudinis sanandæ, verum ita præparandæ animæ cœlestem quandam vim habeant, ut deinceps facile futurum non sit, in ejusdem morbi & vitii genus recidere.

Nequè verò illa Confessionis utilitas prætermittenda, quæ ad vitæ societatem & conjunctionem magnopere pertinet: constat enim, si Sacramentalem Confessionem è Christiana disciplina exemeris, plena omnia occultis & nefandis sceleribus futura esse, quæ postea & alia etiam multò graviora homines peccati consuetudine depravati, palàm committere non verebuntur: etenim confitendi verecundia delinquendi cupiditati & licentiæ tamquam frænum injicit, & improbitatem coercet. Sed jam Confessionis utilitate exposita, quæ sit ejus natura & vis, Pastoribus tradendum erit.

38. *Confessionis Sacramentalis descriptio & natura.*

Eam igitur definiunt esse peccatorum accusationem, quæ

Chrys. Hem. 1. in Ps. 50.

a Psalm. 51. 7.
Eccl. 12. 7.
Sapient. 14. 9. alibi sæpè.

De Confessionis Sacramentalis altera parte.

Confessionis præstantia primum colligitur ex ejus necessitate ad salutem consequendam.

Tril. Synod. sess. 14. de Poenit. c. 4. Quæ Contrit. citra Confessionem peccata delect.

Vi Confessionis, salutis consequendæ ratio efficiatur facilior.

a Matth. 16. 19. & 18. 18. Joann. 20. 23. & 21. 17. Amb. in serm. 1. de Quadrag. & habetur de Poenit. dist. 1. c. B. - ce nunc tempus Aug. 1. 2. de Adulter. conjug. c. 9. Chrys. 1. de Sacerd.

Fler. Conc. in Decreto Eugenii IV.

Secundò, Confessionis excellentia, inde colligitur, quòd sit certissimum ad vires emendandos instrumentum. De Poenit. dist. 6. c. Sacerdos & de Poenit. & remiss. can. Omnis utriusque sexus.

Tertiò, hinc intelligimus Confessionis utilitatem, quod vitæ humanæ societatem, publicamque honestatem conservet.

Quid sit Confessio, vide Alex. de Alex. 4. p. 76. memb. 1. Scot. 4. Sent. dist. 17. q. 1.

Peccata accusatur, animo in Confessione sunt enuntianda.

a Prov. 2. 14.
S. Chrys. Hom. 20. in Genes.

Aug. serm. 8. de Verb. Domini in lib. de vera & falsa penit. c. 10. Greg. Hom. 40. in Ev. & l. 10. Moral. c. 15.

Conc. Trid. sess. 14. de Penit. c. 4. & can. 6.
Alex. de Ales. 4. part. q. 70. memb. 3. art. 2. Math. 9.
b Matth. 18. 18.

c Joan. 20. 22.
Aug. in l. 50. Hom. 49. habetur de penit. dist. 1. c. Agite.

d Joan. 11. 44.
S. Aug. lib. de vera & falsa penit. cap. 10. & serm. 8. de Verbo Domini: vide item in Joan. tract. 19. & tract. 49. & in Ps. 101. conc. 1.

quæ ad Sacramenti genus pertinet, eo susceptam, ut veniam virtute clavium impetremus. Rectè autem accusatio dicitur, quòd peccata ita commemoranda non sunt, quasi scelera nostra ostendamus, ut ii faciunt, a qui latentur, cum malè fecerint; (1) aut omnino enarranda, ut si rem aliquam gestam otiosis auditoribus delectandi causa exponamus: verùm accusatorio animo ita enumeranda sunt, ut ea etiam in nobis vindicari cupiamus. Veniæ autem impetrandæ causa peccata confiteamur; quoniam hoc iudicium longè dissimile est forensibus capitulum rerum quæstionibus, in quibus confessionis pœna & supplicium, non culpæ liberatio & errati venia constituta est: in eadem ferè sententiam, quamvis aliis verbis sanctissimi Patres videntur confessionem definiisse; veluti cum Sanctus Augustinus inquit: *Confessio est, per quam morbus latens spe veniæ aperitur*; & Sanctus Gregorius: *Confessio est peccatorum detestatio*: quarum utraque quod in superiori definitione continetur, facile ad eam referri poterit.

39. *Qua ex causa, & quando instituta sit à Christo confessio.*

Sed jam, quod omnium maximi faciendum est, docebunt Parochi, ac sine ulla dubitatione fidelibus tradent, hoc Sacramentum à Christo Domino, b qui benè omnia, & unius salutis nostræ causa fecit, ob ejus summam bonitatem & misericordiam institutum esse. Apostolis enim post resurrectionem in unum locum congregatis insufflavit, dicens: *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.* (2) Cùm igitur Dominus potestatem retinendi & remittendi peccata Sacerdotibus tribuerit, perspicuum est, ipsos etiam ea de re iudices constitutos fuisse.

40. *Ex quibus aliis Scripturæ locis confessionem à Christo institutam esse colligatur.*

Atque idem significare visus est Dominus, cum Apostolis id negotii dedit, d ut Lazarum à mortuis excitatum, à vinculis solverent, quibus constrictus erat. Nam Sanctus

(1) *Aut omnino enarranda ut si &c.* Edit. Patav. & Lovan. nec omnino ita enarranda, quasi &c.

(2) *Cum igitur &c.* Hec conclusio deest in Edit. Patav. & quidem redundare videtur in Romana, Lugd. & Lovan. ut ex ipso contextu colligere licet; nam paulò post, ubi locum suum versè habet, eadem isdem omnino verbis repetitur.

tus Aug. eum locum ita explanat: (1) *Ipsi, inquit, Sacerdotes plus jam possunt proficere, plus confitentibus parcere, quibus crimen remittunt: Dominus scilicet per ipsos Apostolos Lazarum, quem suscitaverat, obtulit Discipulis solvendum, ostendens potestatem solvendi esse concessam Sacerdotibus.* Quò etiam pertinet, quòd iis, a qui à lepra in itinere curati sunt, præceperat, ut Sacerdotibus se ostenderent, illorumque iudicium subirent.

41. *Quomodo ex verbis Domini necessario confessio Sacerdotibus faciendi colligatur, & quod sint Iudices Apostolorum successores.*

Cùm igitur Dominus potestatem remittendi & retinendi peccata Sacerdotibus tribuerit, perspicuum est, ipsos etiam ea de re b Iudices constitutos fuisse. At quoniam, ut Sancta c Tridentina Synodus sapienter admonuit, de qualibet re verum iudicium fieri, atque in repetendis criminum pœnis justitiæ modus teneri non potest, nisi planè cognita & perspecta causa fuerit; ex eo sequitur, ut penitentiam confessione sigillatim peccata omnia Sacerdotibus patefacienda sint. Hæc igitur Pastores docebunt, quæ à Sancta Tridentina Synodo decreta, ac perpetuò à Catholica Ecclesia tradita sunt. Si enim Sanctissimos Patres attentè legimus, nusquam non aperitissima testimonia occurrent, quibus confirmetur, hoc Sacramentum à Christo Domino institutum esse, & confessionis Sacramentalis legem (quam illi Exomologesin, & Exagoreusin Græco vocabulo appellant) tamquam Evangelicam accipiendam esse. Quòd si etiam veteris Testamenti figuras exquirimus, sine dubio ad peccatorum confessionem videntur pertinere varia illa d Sacrificiorum genera, quæ ad expianda diversi generis peccata à Sacerdotibus fiebant.

42. *Quo fructu ad Sacramentalem confessionem Ecclesia certas quasdam cæremonias adjunxit.*

Sed quemadmodum confessionem à Domino Salvatore institutam esse, fideles docendi sunt; ita etiam monere eos oportet, quosdam ritus & solemnnes cæremonias

a Lucæ 17. 14. 19.

b Aug. lib. 20. de Civ. Dei, c. 9. Greg. Hom. 16. in Ev. Amb. lib. 2. de Cain cap. 4. & habetur de Penit. dist. 1. c. Verbum Dei.

c Conc. Trid. de Penit. sess. 14. c. 4. can. 7. De exomologesi scripsit Clem. Rom. in ep. 1. ad Jacob. Fratrem Domini, Cyp. de Lapsis, & in ep. 10. & 55. ad Cornelium Basil. q. 288. in Regul. brevioribus. Leo Papa epist. 89. ad Theod.

d Sacrificia pro peccato figura fuerunt nostræ Confessionis, quæ habentur. Levit. 4. per totum. 4. 6. 7. 8. 9. 12. 15. & 16. & Num. 5. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 15. & pluribus aliis in locis Hieron. ep. 30. in epist. Fabiola; & aliquos supra citavimus scilicet, 18.

(1) *Ipsi Sacerdotes &c.* Hoc Augustini testimonium aliter legitur apud PP. Maur. quàm in Edit. Romana, Patav. & reliquis omnibus obscuro planè sensu; scilicet, *Ipsi Sacerdotes plus jam possunt proficere, plus confitentibus parcere, quibus enim remittunt, remittit Deus: Lazarum enim de monumento jam suscitatum obtulit Dominus Discipulis solvendum; per hoc ostendens, potestatem solvendi concessam Sacerdotibus.*

nias Ecclesiæ auctoritate additas esse; quæ etsi ad Sacramenti rationem non expectant, ejus tamen dignitatem magis ante oculos ponunt, & confitentium animos pietate accensos ad Dei gratiam facilius consequendam præparant. Cum enim aperto capite ad pedes Sacerdotis abjecti, demisso in terram vultu, supplices manus tendentes, aliaque hujusmodi Christianæ humilitatis signa dantes, quæ ad Sacramenti rationem necessaria non sunt, peccata confitemur, ex his perspicue intelligimus, tum in Sacramento cœlestem vim agnoscendam, tum à nobis divinam misericordiam summo studio requirendam, atque efflagitandam esse.

43 *Salutem citra Confessionem recuperare non possunt, qui peccatis sunt obnoxii capitalibus.*

Jam verò nemo existimet, Confessionem à Domino quidem institutam, sed ita tamen, ut ejus usum necessarium non esse edixerit. Etenim sic statuunt fideles, oportere eum, qui mortali scelere premitur, Confessionis Sacramento ad spiritualem vitam (1) revocari; quod quidem pulcherrima translatione à Domino aperte significatum videmus; cum hujus Sacramenti administrandi potestatem à clavem regni cœlorum appellavit. Ut enim (2) locum aliquem ingredi nemo potest sine ejus opera, cui claves commissæ sunt, sic intelligimus, neminem in cœlum admitti, nisi fores à Sacerdotibus, quorum fidei claves Dominus tradidit, aperiantur. Aliter enim nullus planè clavium usus in Ecclesia esse videbitur; ac frustra is, cui clavium potestas data est, quempiam cœli aditu prohibebit, si tamen alia via introitus patere queat. Hoc verò præclare à Sancto Augustino cognitum est, cum inquit: *Nemo tibi dicat, occultè ago apud Dominum Pœnitentiam: novit Deus, qui mihi ignoscet, quid in corde ago: Ergo sine causa dictum, b Quæcumque solveritis in terra, soluta erunt in cælo? ergo sine causa Claves datæ sunt Ecclesiæ Dei?* Atque in eandem sententiam Sanctus Ambrosius in libro de Pœnitentia scriptum reliquit, cum Novatianorum hæresim convelleret, qui soli Domino

po-

(1) *Revocari* Ita legendum esse, ut habet Edit. Patav. non *revocandum* esse, ut Rom. Venet. Lovan. & Lugd. docet ipsa Latina linguæ syntaxis, aut delenda vox *oportere*.

(2) *Locum aliquem ingredi* Edit. Patav. *locum aliquem minus sum & sublimem ingredi.*

Hoc etiam attigit sess.
2. Tri. Syn. de Pœnit.
c. 8. & can. 16.

Potestas ad solvendum,
cur c. avic. m. a. a. ur.
a. Matth. 18. 19.

D. Aug. 1. 50. Hom. 40.
& habetur de pœnitent.
dist. 1. c. agite; item
in 4. Sent. dist. 71. litt.
A.

b. Matth. 18.
S. Amb. 1. 1. de Pœnit.
nit. c. 2. Novatianorum
hæresis.

potestatem peccata remittendi reservandam asserebant. *Equis Deum, inquit, magis veneratur, qui ne mandatis illius obtemperat, an qui resistit? Deus nobis jussit ejus ministris obtemperare, quibus cum parcamus, honorem soli Deo deferimus.*

44. *Quo ætatis & anni tempore confitendum sit.*

Sed cum minimè dubitari possit, Confessionis legem ab ipso Domino latam & constitutam esse; sequitur, ut videndum sit quinam, quo ætatis & anni tempore ei parere debeant. Primum itaque ex Lateranensis Concilii canone, cujus initium est, *Omnes utriusque sexus*, perspicitur neminem Confessionis lege adstrictum esse ante eam ætatem, qua rationis usum habere potest. Neque tamen ea ætas certo aliquo annorum numero definita est; sed illud universè statuendum videtur, ab eo tempore Confessionem puero indictam esse, cum inter bonum & malum discernendi vim habet, in ejusque mentem dolus cadere potest. Nam, cum ad id vitæ tempus quisque perveniret, in quo de salute æterna deliberandum est, tum primum Sacerdoti peccata confiteri debet, cum aliter salutem sperare nemini liceat, qui scelerum conscientia premitur. Quo verò potissimum tempore confiteri oporteat, eo canone, de quo antea diximus, sancta Ecclesia decrevit; jubet enim semel saltem quotannis fideles omnes peccata sua confiteri.

45. *Quoties Christiani hoc beneficio uti debeant.*

Verùm si quid salutis nostræ ratio postulat, consideremus, profectò quoties vel mortis periculum imminet, vel aliquam rem tractare egredimur, cujus tractatio homini peccatis contaminato non conveniat (veluti cum Sacramenta administramus aut percipimus), toties Confessio prætermittenda non est. Atque idem omninò servare oportet, cum veremur, ne nos alicujus culpæ, quam admiserimus, oblivio capiat. Neque enim peccata confiteri possumus, quæ non meminimus: neque peccatorum veniam à Domino impetramus, nisi ea Pœnitentiæ Sacramentum per Confessionem deleat.

46. *Omnia peccata singillatim in Confessione aperienda.*

Sed quoniam multa in Confessione observanda sunt, quorum alia ad Sacramenti naturam pertinent, alia non ita necessaria sunt; de his accurate agendum erit. Neque enim desunt libelli & commentarii, ex quibus facile est horum omnium explicationem depromere. Illud autem in primis doceant Parochi, in Confessione curandum esse, ut integra & absoluta sit. Etenim omnia mortalia peccata Sacerdoti aperire oportet. Nam venialia, quæ nos

Trid. Syn. de Pœnit.
c. 5. 8. & can. 8. Levit.
16. & 23.

Later. Conc. cap. 21.
& de Pœnit. & remiss.
Omnis utriusque sexus.
Scot. in 4. dist. 17. q. 1.
litt. K.

Mortuis in primis
necessaria est Confessio.

De conditionibus &
circumstantiis ad Con-
fessionem requisitis.

Primo esse debet in-
tegra.

Trid. Synod. sess. 14.
de Pœnit. c. 6. & c. 7.
Peccata venialia qua
ratione dimittantur, vide
D. Aug. in Enchir. c. 71.
cit. de Pœnit. dist. 3. c.
de Quotidianis, & in
Conc. Tolet. IV. cap. 9.

à Dei gratia non divellunt, & in quæ frequentius labimur, tametsi rectè atque utiliter (quod piorum usus demonstrat) confitemur, tamen sine culpa prætermitti, multisque aliis rationibus expiari possunt: at mortifera peccata, ut jam diximus, singula enumeranda sunt, quamvis etiam occultissimè lateant, & ejus generis sunt, quæ duobus tantum extremis Decalogi capitibus interduntur. Sæpè enim evenit, ut ea (1) gravius animam vulnerent, quàm illa, quæ apertè ac palàm peccare homines solent: ita verò à sancta Tridentina Synodo definitum, atque à Catholica Ecclesia semper traditum est, quemadmodum Sanctorum Patrum testimonia declarant. Etenim apud Sanctum Ambrosius in hunc modum. *Non potest quis justificari à peccato, nisi confessus fuerit peccatum.* Sanctus etiam Hieronymus (2) in Ecclesiaste idem planè confirmat, ait enim: *Si quem serpens diabolus occultè momordit, & nullo conscio, eum peccati veneno infecerit, si tacerit, & Pœnitentiam non egerit, nec vulnus suum fratri, ut magistro volueris confiteri, magister, qui linguam habet ad curandum, ei prodesse non poterit.* Præterea Sanctus Cyprianus in sermone de lapsis apertissimè hoc docet his verbis: *Quamvis nullo Sacrificii aut libelli facinore constructi sint, quoniam tamen de eo cogitaverunt, id ipsum apud Sacerdotes Dei (3) dolenter confiteantur.* Denique hæc omnium Ecclesia Doctorum communis vox est atque sententia.

47. Peccatorum circumstantiæ, dum quis confitetur, sunt patefaciendæ.

Sed in Confessione summa illa cura & diligentia adhibenda est, quàm in rebus gravissimis ponere solemus, omneque studium ita eo conferendum, ut sanemus animæ vulnera, & peccatis radices evellamus. Neque vero solum peccata gravia narrando explicare oportet, verùm etiam illa, quæ unumquodque peccatum circumstant, & pravitatem valdè augent, vel minuunt.

Quæ

(1) Gravius animam vulnerent, quàm illa) Edit. Patav. gravius animam vulnerent, quæ occultè admittuntur, quàm illa &c.

(2) In Ecclesiaste vel psalmis in Ecclesiastom. ut habet Edit. Patav. & Lovan

(3) Dolenter confiteantur) Edit. Patav. Dolenter & simpliciter confitentes exomologesin conscientie faciunt, animi sui pondus exponunt, salutarem medelam parvis licet & modicis vulneribus exquirunt, ut et apud ipsam S. Cypr.

Omnia & singula peccata necessario confitenda docet.

S. Amb. lib. de Parad. c. 14. & lib. 2. de Pœnit. c. 7. Hier. super i lud. c. 10. Ecl. Si mordeat serpens &c.

Lib. 11. de Lapsis circa finem Greg. hom. 20 super Ezech.

Synod. Trid. de Pœnit. sess. 14. cap. 5. & can. 7. Aug. de vera & falsa pœnit. cap. 14. & de Pœnit. dist. 5. c. Consideret.

Quædam enim circumstantiæ adeo graves sunt, ut peccati mortiferi ratio ex illis tantum constet; quare hæc omnia semper confiteri oportet. Si quis enim hominem (1) interemit, explicandum est, utrum ille sacris initiatus, an profanus fuerit; itemque si cum muliere concubuit, matrimonii ne lege libera, aut alterius uxore, aut propinqua, aut alicujus voti sponsione Deo consecrata, aperiatur necesse est. Hæc enim diversa peccatorum genera constituunt; ita ut primum quidem simplex fornicatio, alterum adulterium, tertium incestus, quartum sacrilegium à divinarum rerum Doctoribus appelletur. Furtum etiam in peccatis numerandum est: verum si quis aureum nummum furetur, levius omnino peccat, quàm qui centum vel ducentos, vel ingentem aliquam aurum vim, præsertim verò, qui sacram pecuniam abstulit. Quæ etiam ratio ad locum & ad tempus pertinet, quorum exempla notiora sunt ex multorum libris, quàm ut à nobis commemorentur. Hæc igitur, ut diximus, enumeranda sunt: quæ verò pravitatem rei magnoperè non augent, sine crimine omitti possunt.

48. Confessio, in qua spontè aliquid gravius reticetur, iteranda est.

Sed ad confessionem adeo necessarium est, ut (quod antea diximus) integra & absoluta sit, ut si quis dedita opera, alia quidem ex iis quæ explicari debent, prætermittat, alia verò tantummodo confiteatur, non solum ex ea confessione is commodum nullum consequatur, sed etiam novo scelere se obstringat: neque ejusmodi peccatorum enumeratio confessionis nomine, in qua Sacramenti ratio insit, appellanda est: quin potius Pœnitenti confessionem repètere est necesse; seque ipsum illius peccati reum facere, quòd Sacramenti sanctitatem simulatione confessionis violaverit.

49. Confessio in quo per oblivionem vel incuriam, leve aliquid omissum est, non iteranda.

At verò, si alia de causa confessioni aliquid defuisse videatur, vel quia pœnitens nonnulla crimina oblitus fuerit, vel quia conscientie suæ latebras non ita accuratè perquisierit, cum tamen illud in animo haberet, ut integrè peccata omnia confiteretur, nihil ei opus erit confessionem iterare: satis autem habebit, si quando peccata, quæ oblitus erat, in memoriam reduxerit, ea Sacerdoti alio tempore confiteri. In quo tamen animad-

(1) Interemissit) Edit. Pat. interemit,

Alex. de Ales. 4. part. q. 77. memb. 8.

Vide D. Thom. in 2. 2. q. 154. art. 1.

De circumstantia temporis, vide sect. 29. in fine. Scot. 4. dist. 17. q. 1. litt. N.

Circumstantiæ non aggravantes possunt reticeri.

Confessio in qua aliquid spontè reticetur, quàm sit noxia.

Trid. Synod. sess. 14. de Pœnitent. cap. 5.

De iustitia & honestate Confessionis &c.

vertendum est, ne fortè nimis dissolutè & remissè conscientiam nostram scrùtati simus, adeoque negligenter peccata admissa memoria repetere studuerimus, ut ea ne recordari quidem voluisse meritò videri possimus: id enim si factum fuerit, confessionem iterare omninò oportebit.

50. *Nuda, simplex & aperta debet esse confessio.*

Præterea curandum est, ut confessio nuda, simplex & aperta sit, non artificiosè composita ut à nonnullis fit, qui potiùs vitæ suæ rationem exponere, quàm peccata confiteri videntur. Ea enim confessio esse debet, quæ nos tales Sacerdoti aperiat, quales nos ipsos novimus, certaque pro certis, ac dubia pro dubiis demonstrat. Quòd si vel peccata non recensentur, vel alieni à re, quàm tractamus, sermones inseruntur, perspicuum est, confessionem hanc virtute carere.

51. *Prudens & verecunda debet esse confessio.*

Vehementer etiam commendandi sunt, qui prudentiam & verecundiam in explicandis rebus adhibent. Neque enim nimis multis verbis agendum est, sed, quæ ad cuiusque peccati naturam & rationem pertinent, brevi oratione, quæ modestiam conjunctam habeat, aperienda sunt.

52. *Confessio per internuncium, aut per litteras fieri non potest.*

Illud verò tùm confitentis, tùm Sacerdoti maximè laborandum est, ut eorum sermo in confessione secretò habeatur. Quare fit, ut nemini omninò neque per nuncium neque per litteras, quoniam ea ratione nihil jam occultè agi potest, peccata confiteri liceat.

53. *Expedit homini christiano sapiùs confiteri.*

Sed nulla res fidelibus adeo curæ esse debet, quam ut frequenti peccatorum confessione animam studeant expiare. Etenim cùm aliquis mortifero scelere urgetur, nihil ei magis salutare esse potest, ob multa, quæ impendent vitæ pericula, quam statim peccata sua confiteri. Nam, ut sibi quisque diuturnum vitæ spatium polliceri queat, turpè profectò est, cùm in eluendis corporis, aut vestium sordibus tam diligentes simus, non eadem saltem diligentia curare, ne animæ splendor turpissimis peccati maculis obsolescat.

54. *Quotuplici potestate hujus Sacramenti minister præditus esse debet.*

Sed jam de Ministro hujus Sacramenti dicendum est.

Eum

Ne negligentia magna & voluntaria iterationem Confessionis postulat.

Nudè, & remotis ambagibus aperienda sunt peccata.

Prudens sit & verecunda Confessio.

Secreta sit Confessio & extra periculum revelandi.

Matth. 8. 4.

Utilitas frequentatæ Confessionis.

De legitimo & idoneo Confessionis Sacramentalis Ministro.

Eum autem Sacerdotem esse, qui ordinariam, aut delegatam absolvendi potestatem habeat, ex Ecclesiasticis sanctionibus satis apparet: habet enim oportet non solum Ordinis verum etiam Jurisdictionis potestatem, qui hoc munere fungi debet. Illustre verò hujus ministerii testimonium præbent illa Domini verba apud S. Joannem: *a. Quorum remisistis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.* Neque enim omnibus, sed Apostolis tantum hæc dicta fuisse constat, quibus in hac functione Sacerdotes succedunt: idque etiam maximè consentaneum est. Nam cùm omne gratiæ genus, quæ hoc Sacramento tribuitur, à Christo capite ad membra derivetur, meritò debent corpori Christi mystico, id est fidelibus, illud administrare, qui soli verum ejusdem corpus conficiendi potestatem habent, cùm præsertim fideles hoc ipso Pœnitentiæ Sacramento ad sacram Eucharistiam sumendam apti idoneique reddantur. Verum quanta olim religione in antiquissima Ecclesia jus ordinarii Sacerdotis conservatum fuerit, ex veteribus Patrum decretis facillè intelligitur; quibus cautum est, ne quis Episcopus, aut Sacerdos in alterius Parochia aliquid gerere auderet sine ejus auctoritate, qui illi præset, aut nisi magna necessitas cogere videretur. Ita verò ab Apostolo sancitum est, cùm Tito præcepit, *b. ut in singulis civitatibus Sacerdotes constitueret, qui scilicet doctrinæ & Sacramentorum cœlesti pabulo fideles alerent & educarent.*

55. *Potest quivis Sacerdos quemcumque peccatorem in necessitate absolvere.*

Quamquam, si mortis periculum imminet, & proprii Sacerdotis facultas non datur, ne hac occasione aliquis pereat, in Ecclesia Dei custoditum fuisse, Concilium Tridentinum docet, ut unicuique Sacerdoti liceret (1) non solum omni peccatorum genere cujuscumque potestatis sit, illa condonare, sed etiam ab excommunicationis vinculo solvere.

56. *Qualis cuique de sua salute sollicito deligendus sit confessionis Minister.*

Jam præter Ordinis & jurisdictionis potestatem, quæ prorsus necessaria sunt, imprimis opus est, ut hujus Sacramenti Minister

Trid. Synod. sess. 14. cap. 5. & 6. de Pœnit. cap. 10.

Joan. 20. Omnis potestas unde probetur.

Trid. Synod. cap. 7. sess. ead.

Jurisdictionis potestas unde probetur.

Conc. Antioch. Calced. & alia.

Tit. 1. 5.

Quanta cujusque Sacerdotis in periculo mortis circa absolutioem potestas, Trid. Synod. de Pœnit. sess. 14. cap. 7.

Eruditio & Prudentia in Confessario necessaria.

(1) Non solum omni peccatorum genere, cujuscumque potestatis sit, illa condonare) Edit. Pat. non solum omni peccatorum generi, cujuscumque potestatis sit peccata condonare, quod magis consentaneum menti ipsius Concilii, tùm etiam syntaxi linguæ Latinæ.